

**VIENOTA
RUNAS UN RAKSTU
SISTĒMA
PAMATIZGLĪTĪBAS
1.-4. KLASĒ**

Metodiskie ieteikumi skolotājiem

RĪGA
2014

Atbildīgā par izdevumu Agrita Miesniece

Metodiskā materiāla autori: Ingūna Helviga, Inta Rakeviča

SATURS

Ievads	4
Valoddarbības veidi latviešu valodas apgūvē	5
Mācību sasniegumu vērtēšana	9
Rakstu darbu noformēšana.....	15
Burtnīcu veidi.....	15
Uzraksti uz burtnīcām	16
Darbu iekārtojums latviešu valodas un matemātikas burtnīcās.....	16
Izmantotā literatūra	19

IEVADS

Valodas prasme ir viena no svarīgākajām pamatprasmēm, kuru skolēns izmanto sadzīvē, mācību procesā un pašizpaušmē.

Latviešu valoda latviešu mācībvalodas skolās ir gan mācību priekšmets, gan arī līdzeklis citu mācību priekšmetu satura apguvei. Pamatizglītības 1. – 4.klasē mācību priekšmetā „Latviešu valoda” skolēni apgūst lasīšanas un rakstīšanas pamatprasmes, kas ir pamats tālākai latviešu valodas apguvei.

Latviešu valodas pamatprasmju apguvi 1.–4.klasē atbilstoši mācību priekšmeta standarta prasībām skolotāji var plānot, izmantojot Valsts izglītības satura centra izstrādāto pamatizglītības mācību priekšmeta programmas „Latviešu valoda 1. –9.klasei” paraugu, var izmantot mācību grāmatu autoru ieteikto prasmju sadalījumu pa klasēm, kā arī veidot savu.

Metodiskie ieteikumi „Vienota runas un rakstu sistēma pamatizglītības 1. –4.klasē” izstrādāti, lai aktualizētu vienotu pieeju skolēnu latviešu valodas prasmju vērtēšanai, burtnīcu iekārtošanai un noformēšanai.

Metodiskajos ieteikumos īpaši akcentēta latviešu valodas mācību satura apguve un vērtēšana. Tā kā valodas apguve ir priekšnosacījums citu mācību priekšmetu sekmīgai apguvei, pirmā nodaļa „Valoddarbības veidi latviešu valodas apgūvē” veltīta valoddarbības veidu – klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana – īsam raksturojumam, nozīmei un efektīvai izmantošanai valodas apgūvē.

Nodaļā „Mācību sasniegumu vērtēšana” sniegti ieteikumi kļūdu labošanai un paraugi latviešu valodas prasmju vērtēšanai.

Nodaļā „Rakstu darbu noformēšana” ir atrodami paraugi rakstu darbu burtnīcu iekārtošanai, noformēšanai un darbu izkārtošanai.

Metodiskajam līdzeklīm ir ieteikuma raksturs.

VALODDARBĪBAS VEIDI LATVIEŠU VALODAS APGUVĒ

Latviešu valodas apguvē izmanto visus valoddarbības veidus – runāšanu, klausīšanos, lasīšanu un rakstīšanu.

Klausīšanās mērķis ir uztvert un interpretēt informāciju, kā arī gūt emocionālu pārdzīvojumu.

Klausīšanās ir informācijas ieguves veids. Lai informācijas uztvere būtu kvalitatīva, klausītājam pirms tās ir jākoncentrējas un jānoskaņojas informāciju saklausīt. Bērnam tas ir jā māca, sākotnēji aicinot pievērst uzmanību runātājam, ieklausīties viņa runātajā tekstā un pēc tam sniegt atbildes par dzirdēto. Klausīšanās prasmi var pilnveidot ar dažādu uzdevumu palīdzību gan pirms teksta klausīšanās, gan teksta klausīšanās laikā, gan pēc teksta klausīšanās.

Var rīkoties šādi: vispirms skolēnus iepazīstina ar uzdevumu, tad skolotājs lasa tekstu, un lasīšanas laikā vai pēc tās skolēni izpilda uzdevot.

Ja uzdevums ir sarežģīts, skolotājs lasa tekstu otrreiz, skolēni pārbauda vai papildina atbildi.

Lai attīstītu klausīšanās prasmes, skolotājs izvēlas dažādus tekstus, arī informatīvu, publicistisku, populārzinātnisku, un, izmantojot tekstā minētos faktus, izveido vairākus uzdevumus.

Runāšana ir teksta veidošana, domu izteikšana saziņas procesā.

Apzināti veidojot runu, runātājs domā un plāno, ko viņš runā, mērķtiecīgi formulē un izsaka savas domas, uzskatus un jūtas precīzā valodas mutvārdu formā, kas atbilst latviešu literārās valodas normām.

Lai veidotu loģisku, strukturētu runu, skolotājam jāplāno skolēnu darbība vairākos virzienos. Skolēniem

- ✓ jāizkopj prasme apspriest dažādus jautājumus, uzklaut vienaudžu ieteikumus;
- ✓ jāvingrinās veidot neliela apjoma tekstus mutvārdu formā;
- ✓ jāmodelē reāli iespējamās saziņas situācijas, izmantojot lomu spēles, situāciju izspēles;
- ✓ jā piedalās diskusijās;
- ✓ jāvingrinās publiskajā runā, tās pamatu apgūvē.

Skolotājam regulāri jāveic dialogu, sarunu, saziņas situāciju, lomu spēļu analīze un vērtēšana, kā arī jārosina skolēnus pašus novērtēt savas runāšanas prasmes. **Skolotājam jāļauj skolēniem pašiem domāt, runāt un spriest, nevis viņus pārtraukt un sacīt priekšā.**

Lasīšana ir rakstu zīmju, teksta, simbolu uztveršana, saprašana un izteikšana ar skaņām, vārdiem, teikumiem. Apgūt lasītprasmi nozīmē apgūt lasīšanas tehniku un uztvert lasītā jēgu.

Skolēnu lasītprasmes kvalitāti raksturo četri rādītāji:

- ✓ pareizība,
- ✓ izpratne,
- ✓ ātrums,
- ✓ izteiksmīgums.

Lasītprasmes pareizība ir skolēna spēja lasīt bez kļūdām: nepārskatoties, nemainot, neizlaižot un neatkārtojot kādu burtu, zilbi vai vārdu un ievērojot pareizrūnas normas.

Izpratne ir uzskatāma par galveno lasīšanas kvalitātes pazīmi. Tā ir spēja gūt informāciju no lasītā, uztvert un apjaust saturu kopumā un detaļās, gūt emocionālu pārdzīvojumu vai vielu pārdomām. Ja lasītājs nesaprot teksta saturu, lasīšana nav jēgpilna.

Skolēnam ir jāizprot teksta faktiskais saturs – jānosauc lasītajā tekstā darbojošās personas, viņu rīcība un raksturīgākās īpašības. Lasītais teksts ir izprasts dziļāk, ja skolēns spēj uztvert personu savstarpējo attiecību nianšes, cēloņsakarības un spēj emocionāli līdzpārdzīvot.

Lasīšanas ātrumu uzskata par apzinātas lasīšanas nosacījumu. Pārāk lēns, kā arī lasītajam nepiemēroti ātrs lasīšanas temps negatīvi ietekmē teksta satura uztveri.

Psiholingvisti iesaka šādus optimālos lasīšanas ātruma kvalitātes rādītājus:

1.tabula. Optimālais lasīšanas ātrums.

Klase	1 minūtē izlasīto vārdu skaits
1.	45 – 60
2.	60 – 80
3.	80 – 90
4.	100 – 120

Ieteicams pārbaudīt skolēna lasīšanas ātrumu, bet tas nedrīkst kļūt par lasītprasmes novērtēšanas veidu. **Lasīšanas ātruma pārbaude domāta vienīgi un tikai skolēna attīstības dinamikas noteikšanai.**

Skolotājam vajadzētu pārbaudīt skolēna lasītprasmi tā, lai viņu netraumētu, neradītu viņam emocionālu negatīvu pārdzīvojumu un viņš nezaudētu pozitīvu attieksmi pret lasīšanu.

Lai apgūtu veiklas lasīšanas iemaņas, skolēns ir jāieinteresē regulāri lasīt.

Lasīšana ir izteiksmīga, ja lasītājs ar izteiksmīgas runas līdzekļu (loģiskā uzsvara, intonācijas, pauzes u.c.) palīdzību akcentē literārā darbā paustās domas, varoņu pārdzīvojumus, kā arī pauž savu emocionāli vērtējo attieksmi pret lasīto.

Lai uzlabotu lasītprasmi, ir jāpilnveido visi lasīšanas kvalitātes rādītāji.

Lai skolēns pilnveidotu lasītprasmi, ieteicams izmantot dažādas lasīšanas stratēģijas: pārskatīšanu, caurskatīšanu vai detalizētu lasīšanu. Tās izmanto atbilstoši skolēna spējām un iepriekšējai pieredzei.

Pārskatīšana ir teksta ātra lasīšana, lai gūtu vispārīgu priekšstatu par lasāmo tekstu, ļaujot skolēnam aptuveni novērtēt, kas vēlāk būtu jāpārlasa.

Caurskatīšana ir ātra, koncentrēta teksta lasīšana ar mērķi atrast specifisku informāciju vai detaļas, piemēram, datumu, kādu vārdu.

Detalizēta lasīšana ir teksta lēna, rūpīga un uzmanīga lasīšana. Uzdodot vairākkārtējus jautājumus par izlasīto un atkārtoti atgriežoties pie teksta, skolēns tiek rosināts koncentrēties teksta lasīšanai un izpratnei.

Lasītprasmes pilnveidošanai ieteicams piedāvāt dažādus lasīšanas veidus:

- ✓ lasīšanu skaļi, pusbalsī vai klusi,
- ✓ izlases lasīšanu,
- ✓ lasīšanu lomās,
- ✓ lasīšanu korī,
- ✓ kombinēto lasīšanu.

Rakstīšana ir saziņa rakstu formā, izmantojot īpašas zīmes un īpašus rakstu tehnikas paņēmienus. Tās apguve ir pakāpenisks process, kuru nedrīkst sasteigt.

Rakstīt mācīšanai ir vairāki posmi.

Pirmais posms – rokas sīkās muskulatūras attīstīšana ar dažādu vingrinājumu palīdzību.

Otrais posms – rakstīto burtu rakstīšana. Mācot rakstīt burtu, skolotājam precīzi jāparāda burta forma, burta elementu savienojumi. Pirmajā klasē burtu savienošanai jāpievērš vislielākā uzmanība.

Skolotājam jāņem vērā tas, ka 1.klases skolēni sākuši mācīties rakstīt jau pirmsskolā un viņu rakstītprasme ir atšķirīga. Novērtējot katra skolēna rakstītprasmi, skolotājam tā jāpilnveido, nevis jāsāk atkārtoti mācīt to, kas jau zināms.

Rakstītprasmes nostiprināšanai var izmantot dažādus rakstu darbu veidus, piemēram, norakstus, diktātus, atstāstījumus, domrakstus.

Vērtējot pareizrakstību, var izmantot tabulu ar vērtēšanas kritērijiem.

2.tabula. Rakstīta teksta vērtēšanas kritēriju piemērs.

Kritēriji	Jā	Daļēji	Nē
Visi teikumi ir sākti ar lielo sākuma burtu.			
Visiem teikumiem beigās ir pieturzīme.			
Visi īpašvārdi rakstīti ar lielo burtu.			
Visi patskaņi uzrakstīti pareizi.			
Visi līdzskaņi uzrakstīti pareizi.			

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA

Mācību sasniegumu vērtēšana ir neatņemama mācību procesa sastāvdaļa. Tā ir nepārtraukts process, kurā vērtē mācību procesa norisi, lai uzlabotu tā kvalitāti, un tā galarezultātu – skolēna apgūtās zināšanas, prasmes, attieksmes un attīstības dinamiku.

Latviešu valodas zināšanu, prasmju un attieksmju vērtēšanai izmanto daudzveidīgas mācību metodes – skatīt

http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamiskolai/latval_1_9_2var.pdf.

Īpaši nozīmīga mācību procesā ir rakstu darbu vērtēšana. Tā veicama regulāri.

Latviešu valodā skolēna rakstu darbu izpildes kvalitāti 1.klasē vērtē aprakstoši, sniedzot īsu, kodolīgu darba vērtējumu un norādot, kuras prasmes pilnveidojamas.

2.–4.klasē rakstu darbu izpildes kvalitāti vērtē 10 ballu skalā vai *ieskaitīts/neieskaitīts*. Ar vērtējumu *ieskaitīts/neieskaitīts* vērtē:

- ✓ ievadvērtēšanā (tekstveides uzdevums, diagnosticējošs diktāts, atstāstījums par kādu noteiktu prasmī vai zināšanām u.c.);
- ✓ kārtējā vērtēšanā (pārbaudes darbs, diktāts, domraksts un atstāstījums par atsevišķām mācītām prasmēm u.c.).

Nobeiguma vērtēšanā (pārbaudes darbs, diktāts ar uzdevumu, atstāstījums, domraksts u.c.) vērtē 10 ballu skalā.

Regulāra, ar izpratni veikta rakstu darbu kļūdu labošana palīdz pilnīgāk apgūt un nostiprināt mācītās prasmes, bet tā nevar būt kā sods par skolēna neprasmī.

Rakstu darbos labo ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdas. Domrakstos un atstāstījumos labo arī stila kļūdas.

Rakstu darbā skolotājs pasvītro kļūdaino vietu un lapas brīvajā malā parāda kļūdas veidu, izmantojot šādus apzīmējumus: / – ortogrāfijas kļūda, V – interpunkcijas kļūda, t.sk. izlaists vārds. Stila vai faktu kļūdas skolotājs pasvītro ar viļņotu līniju.

Ortogrāfijas kļūdas

Lai objektīvi novērtētu skolēna zināšanas un prasmes, summējot viņa pozitīvo sniegumu, ieteicams vairākas viena veida kļūdas vērtēt kā vienu kļūdu.

Piemēram, ja pārbaudes darbā skolēns pieļauj vairāk nekā 4 garumzīmju kļūdas, tad tā uzskatāma par viena veida kļūdu. Tas nozīmē, ka skolēns nediferencē patskaņus. Skolēnam jāsniedz kvalitatīva logopēda palīdzība.

Ja skolēns pieļauj vairāk nekā 4 divskaņu pareizrakstības kļūdas, tad tā ir viena veida kļūda. Tas nozīmē, ka skolēns nesaklausa divskaņus, neprot tos uzrakstīt. Skolēnam jāsniedz kvalitatīva logopēda palīdzība.

Par vienu kļūdu uzskatāma skolēna pieļautās vairāk nekā 4 viena veida pareizrakstības kļūdas

- ✓ priedēkļa un saknes sadurā (izskriet, apgērbt),
- ✓ vārdos, kuros nesaskan izruna un rakstība (balts, plats),
- ✓ dubultoto līdzskaņu (lelle, ķemme utt.) rakstībā,
- ✓ burtu izlaidumus, tad tā ir viena kļūda.

Ortogrāfijas kļūdas labo, uzrakstot vārdu pareizi. Aiz svītras uzraksta, kā pārbaudīt vārda pareizrakstību, piemērs:

balts – balti

Interpunkcijas jeb pieturzīmju kļūdas labo, norakstot teikumu pareizi un pasvītrotot kļūdaino vietu, piemērs:

Kāds sniegputenis plosās pagalmā!

Stila kļūdas labo, nepareizi veidoto teikumu pārrakstot stilistiski pareizi.

Matemātikas rakstu darbos skolotājs pasvītrot kļūdaino vietu, skolēns pareizo atbildi raksta virs tās.

Skolotājs pēc saviem ieskatiem izvēlas rakstu darbu veidus un skaitu. Pārbaudes darbu skaits var būt noteikts skolas nolikumā vai skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtībā.

Nobeiguma vērtēšanā summatīvi novērtē valodas apguves procesā apgūstamās valoddarbības prasmes. Vērtējums tiek izteikts 1.klasē aprakstoši, 2. – 4.klasē 10 ballu skalā.

Lietderīgi ir izmantot mācību sasniegumu vērtēšanas tabulu valoddarbības prasmju pārbaudei. Skolotājs pēc saviem ieskatiem izvēlas laiku – nedēļu, vairākas nedēļas vai mēnesi – mācīto runāšanas, lasīšanas, klausīšanās un rakstīšanas prasmju pārbaudei. Pēc tam, kad ir visas valoddarbības prasmes pārbaudītas atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem, skolotājs vērtējumu izsaka ballēs.

3.tabula. Valoddarbības prasmju novērtējuma tabulas piemērs

Laiks:		Runāšana	Lasīšana	Klausīšanās	Rakstīšana	Kopējais punktu skaits	Vērtējums ballēs
		6/9 punkti	6 punkti	6 punkti	15 punkti	33/35 punkti	10 balles
Darba nosaukums, datums							
Skolēna vārds, uzvārds							
1.							
2.							
3.							
4.							

Mācību sasniegumu vērtēšanas skalas piemēri

1.skala

punkti	1–3	4–7	8–10	11–12	13–15	16–19	20–24	25–28	29–31	32–33
balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2.skala

punkti	1–3	4–7	8–10	11–12	13–15	16–19	20–25	26–29	30–32	33–35
balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Runāšanas vērtēšanas kritēriju piemēri

Runāšanas prasmi novērtē, pārbaudot dzejoļa deklamēšanas prasmi vai stāstījuma veidošanas prasmi.

4.tabula. Dzejoļa deklamēšanas prasme

	Dzejoļa deklamēšana no galvas	Pašizteiksme
3	Skolēns precīzi deklamē dzejoli no galvas.	Pārliciecināša deklamācija, izmanto atbilstošu bals intonāciju un loģiskos uzsvarus.
2	Deklamējot dzejoli, skolēns pieļauj dažas kļūdas, pārsakās.	Ir dažas kļūdas, izmantojot loģiskos uzsvarus un atbilstošu bals intonāciju.
1	Deklamējot dzejoli, skolēns atkārtoti kļūdās, nepieciešama skolotāja palīdzība.	Nepārliciecināša un vienmuļa deklamācija.

5.tabula. Stāstījuma veidošanas prasme

	Stāstījuma loģika, secība	Pašizteiksme	Vārdu krājums
3	Pārdomāts, plānveidīgs stāstījums.	Pārlicinošs stāstījums, izmanto balss intonāciju, loģiskos uzsvarus.	Bagāts, izmanto sinonīmus.
2	Stāstījums ar problēmas pieteikumu un secinājumiem, bet nav plānveidīgs.	Daļēji pārlicinošs stāstījums, mēģina izmantot intonāciju, loģiskos uzsvarus.	Pietiekams.
1	Haotisks stāstījums.	Nepārlicinošs, vienmuļš, stāstījums.	Nabadzīgs, bieža vārdu atkārtšanās.

Klausīšanās vērtēšanas kritēriju piemēri

Vērtējot klausīšanās prasmes, pārbauda dzirdētā teksta izpratni.

6.tabula. Klausīšanās prasme

	Informācijas saklausīšana (temats, darbojošās personas, viņu rīcība).	Informācijas izpratne (notikuma /norises apstākļi, sekas, utt.)
3	Skolēns ir precīzi saklausījis informāciju.	Skolēns precīzi izpratis dzirdēto.
2	Skolēns ir daļēji saklausījis informāciju.	Skolēns daļēji izpratis dzirdēto.
1	Skolēns ir fragmentāri saklausījis informāciju.	Skolēns izpratis nedaudz dzirdētā.

Lasīšanas vērtēšanas kritēriju piemēri

Vērtējot lasīšanas prasmes, pārbauda lasītprasmes kvalitāti raksturojošos rādītājus.

7.tabula. Lasītā teksta izpratne

	Lasītā teksta izpratne (temats, galvenā doma, darbojošās personas, viņu rīcība)	Iegūtās informācijas skaidrošana un lietošana (vārdu nozīmes skaidrošana, detalizētas informācijas iegūšana, informācijas pārveidošana utt.)
--	--	---

3	Izlasītais teksts ir izprasts.	Iegūto informāciju izmanto, to pārveidojot vai izdarot secinājumus.
2	Izlasītais teksts ir daļēji izprasts.	Iegūto informāciju izmanto, daļēji pārveidojot vai izdarot atsevišķus secinājumus.
1	Izlasītais teksts nav izprasts.	Iegūto informāciju izmanto nepietiekami.

8.tabula. Lasīšanas pareizība, ātrums un izteiksmīgums

	Teksta lasījums	Pašizteiksme
3	Skolēns lasa raiti un precīzi.	Pārlicinošs, izteiksmīgs lasījums.
2	Skolēns lasa, pieļaujot dažas kļūdas.	Izteiksmīgs lasījums, pieļaujot dažas uzsvaru un loģisko paužu kļūdas.
1	Skolēns lasa kļūdaini.	Nepārlicinošs, vienmuļš lasījums.

Radoša darba vērtēšanas kritēriju piemēri

9.tabula. Domraksta vērtēšana

	Saturs	Plānojums	Vārdu krājums	Teikums	Ortogrāfija 3.–4.kl.
3	Tematam atbilstošs.	Loģisks.	Bagāts, tematam atbilstošs.	Loģiska vārdu kārtība teikumos, dažādi teikumi pēc izteikuma mērķa un uzbūves.	Pieļautas 1–3 kļūdas.
2	Tematam daļēji atbilstošs, lieka vai nepietiekama informācija.	Ir saskatāma domas virzība.	Vārdu izvēles neprecizitātes, vārdu atkārtošanās u. c.	Dažas kļūdas loģiskā vārdu kārtībā teikumos, dažādi teikumi pēc uzbūves.	Pieļautas 4–5 kļūdas.

1	Nav par tematu.	Grūti izsekot domas virzībai.	Nabadzīgs vārdu krājums.	Kļūdaina loģiskā vārdu kārtībā teikumos, vienveidīgi teikumi pēc uzbūves.	Pieļautas 5 un vairāk kļūdas.
----------	-----------------	-------------------------------	--------------------------	---	-------------------------------

1.un 2.klasē ortogrāfijas (pareizrakstības) kļūdas domrakstos nevērtē.

Vērtēšanas kritērijus skolotājs atkarībā no tā, ko māca un ko vēlas pārbaudīt, piemēram, 2. klasē mācās lietot pieturzīmes teikuma beigās. Skolotājs, izvirzot kritērijus, skolēnus brīdina, ka radošā darbā tiks vērtēti dažādi teikumi pēc izteikuma mērķa. Ja 3. klasē mācās par īpašības vārdu, tad skolotājs rosina tos iekļaut aprakstā.

RAKSTU DARBU NOFORMĒŠANA

Skolēnu rakstu darbi ir mācību procesa būtiska sastāvdaļa.

Skolēnu rakstu darbi kā darba paņēmiens mācību satura apguves procesā pilnveido apgūtās zināšanas un prasmes, attīsta patstāvīgā darba prasmes un veicina rakstu darbu kultūras ievērošanu.

Skolēnu rakstu darbu veikšanai iekārtojamas rakstu darbu burtnīcas. To iekārtošanā un noformēšanā ieteicams ievērot vienotas prasības.

Atbilstoši mācību iestādes iespējām var izmantot arī mācību grāmatu autoru izveidotas darba burtnīcas, darba lapas.

Papildus rakstīšanai pēc skolotāja ieskatiem var izmantot arī baltas papīra lapas.

BURTNĪCU VEIDI

Lai nodrošinātu katram skolēnam optimālu rakstveida vingrinājumu iespēju, ieteicams iekārtot latviešu valodas un matemātikas rakstu darbu burtnīcas.

1. un 2.klasē iekārtojamas katrā mācību priekšmetā 2 burtnīcas:

rakstu darbi latviešu valodā	rakstu darbi matemātikā
------------------------------	-------------------------

Latviešu valodā rakstu darbiem tiek izmantotas trīslīniju sistēmas burtnīcas ar 7 mm atstarpi.

Matemātikā rakstu darbiem tiek izmantotas burtnīcas ar 5 mm rūtiņu.

Pārbaudes darbus matemātikā un latviešu valodā raksta burtnīcās vai uz darba lapām. Domrakstus raksta uz lapām vai rakstu darbu burtnīcā.

3.klasē iekārtojamas burtnīcas:

rakstu darbi latviešu valodā (2 burtnīcas)	rakstu darbi matemātikā (2 burtnīcas)
pārbaudes darbi latviešu valodā (1 burtnīca)	pārbaudes darbi matemātikā (1 burtnīca)

Latviešu valodā rakstu darbiem izmanto līniju burtnīcas ar 10 mm atstarpi ar vidū punktētu līniju. Pārbaudes darbus var rakstīt arī uz darba lapām.

4.klasē:

rakstu darbi latviešu valodā (2 burtnīcas)	rakstu darbi matemātikā (2 burtnīcas)
pārbaudes darbi latviešu valodā	pārbaudes darbi matemātikā

(1burtnīca) domraksti un atstāstījumi (1burtnīca)	(1burtnīca)
---	-------------

Latviešu valodā rakstu darbiem tiek izmantotas līniju burtnīcas ar 10 mm atstarpi.

Domrakstu un atstāstījumu burtnīcā skolēni raksta arī citus radošus uzdevumus.

Pārbaudes darbu burtnīcā norādāms katra pārbaudes darba veids.

UZRAKSTI UZ BURTNĪCĀM

1. un 2.klases skolēniem uz burtnīcas vāka raksta skolotājs, ievērojot šādas prasības:

- 1.līnija – skolas nosaukums (ģenitīvā),
- 2.līnija – norāde par klasi,
- 3.līnija – skolēna vārds, uzvārds (ģenitīvā),
- 4.līnija – burtnīcas veida un mācību priekšmeta norāde (lokatīvā),
- 5.līnija – saīsināta norāde par mācību gadu.

Paraugs

<i>Rīgas Valda Zālīša pamatskolas</i>	<i>Rīgas Valda Zālīša pamatskolas</i>
<i>1.a klases skolnieka (nieces)</i>	<i>1.a klases skolnieka (nieces)</i>
<i>Jāņa Rozes (Daigas Neļķes)</i>	<i>Jāņa Rozes (Daigas Neļķes)</i>
<i>rakstu darbi latviešu valodā</i>	<i>rakstu darbi matemātikā</i>
<i>2014./2015. m.g.</i>	<i>2014./2015. m.g.</i>

3. un 4.klasē uz burtnīcu vāka raksta skolēns, ievērojot tādas pašas prasības kā 1. un 2.klasē.

DARBU IEKĀRTOJUMS LATVIEŠU VALODAS UN MATEMĀTIKAS BURTNĪCĀS

1. un 2.klasē

Latviešu valodā skolēni raksta trīslīniju sistēmas burtnīcas pirmajā trīslīnijā, burtnīcas lapu aizpildot līdz pēdējai līnijai, bet burtnīcas 1.lapā – otrajā trīslīnijā.

Burtnīcas ārējo malu apmēram 2,5 cm un iekšējo malu apmēram 1cm platumā atstāj brīvas. Starp darbiem atstāj vienu trīslīniju brīvu.

Matemātikā skolēni raksta rūtiņu burtnīcas 3.rūtiņā no augšas, burtnīcas 1.lapā – 8.rūtiņā no augšas.

Paraugs

2.(4)

$$3 > 2 \quad 3 < 4 \quad 3 = 3 \quad 5 < 6$$

$$4 > 1 \quad 4 < 6 \quad 2 > 1 \quad 1 < 5$$

$$4 < 5 \quad 5 > 2 \quad 6 > 3 \quad 4 > 2$$

5.(6)

$$1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 6 \ 7 \ 8 \ 9 \ 10$$

$$8 \ 7 \ 6 \ 5 \ 4 \ 3 \ 2 \ 1$$

Starp vienas dienas uzdevumiem atstāj 2 rūtiņas brīvas, starp iepriekšējās un nākamās dienas darbiem – brīvas 4 rūtiņas.

1. klasē datumu nav ieteicams rakstīt, jo tas prasa papildus piepūli.
2.klasē raksta datumu, jo rakstītprasme ir nostiprinājusies.

Paraugs

3. septembrī.

4.(5)

$$2 + 4 = 6 \quad 5 + 0 = 5$$

$$7 - 3 = 4 \quad 10 - 1 = 9$$

$$8 - 1 = 7 \quad 3 + 5 = 8$$

Rakstu darbu burtnīcā konkrētajā dienā datumu raksta vienu reizi.

No datuma nākamajā trīslīnijā (rūtiņā, uz līnijas) pa vidu tiek rakstīts uzdevuma numurs. Iekavās norāda mācību grāmatas lappusi, no kuras uzdevums.

Rakstu darba virsrakstu vai uzdevuma numuru raksta lapas vidū.

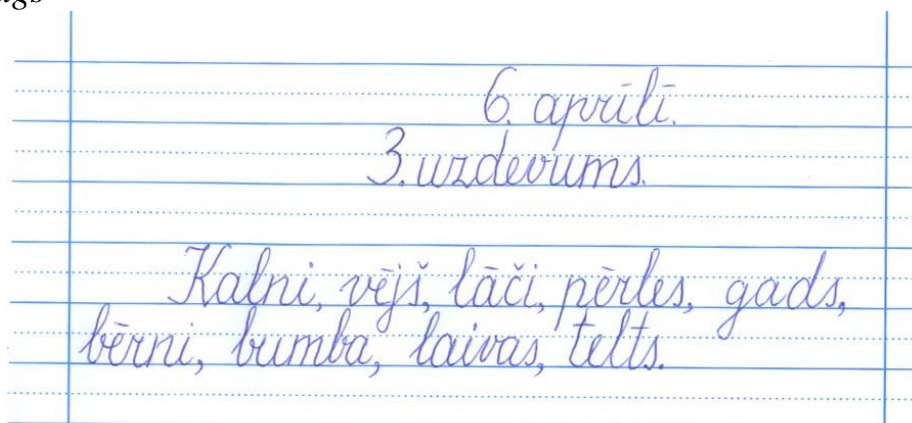
Starp datumu un virsrakstu vai uzdevuma numuru neatstāj brīvu trīslīniju (līniju).

Aiz virsraksta vai uzdevuma numura 1trīslīniju vai 1rūtiņu atstāj brīvu un ar atkāpi raksta uzdevuma tekstu. Matemātikas burtnīcā no lapas iekšējās malas atstāj brīvas 2 rūtiņas, bet no ārējās malas 5 rūtiņas. Starp stabiņiem atstāj brīvas 2 rūtiņas.

2. un 4.klasē

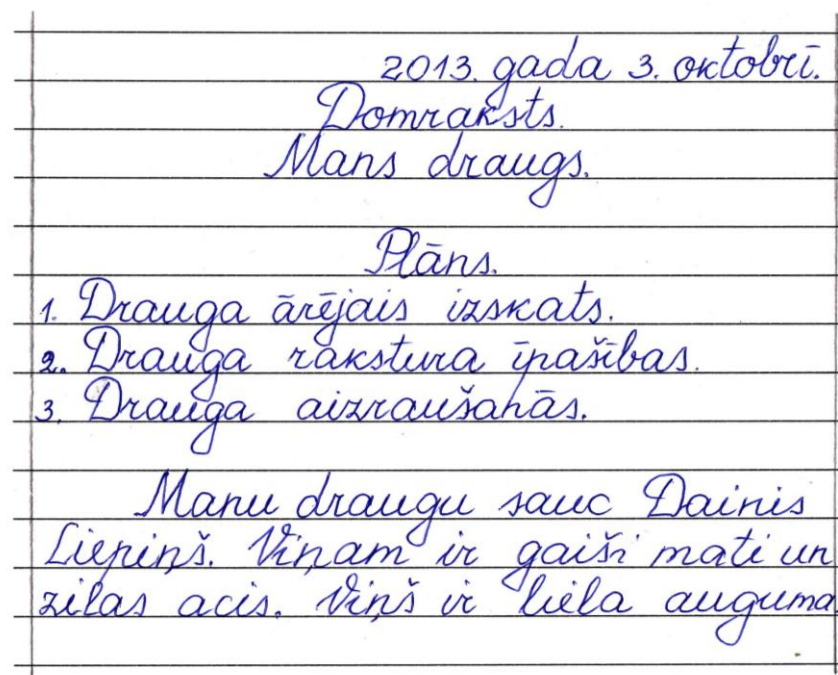
Latviešu valodas burtnīcā skolēni raksta, atstājot 1 līniju brīvu, bet burtnīcas 1.lapā – uz 4.līnijas. Starp rakstu darbiem atstāj divas brīvas līnijas.

Paraugs

2. un 3.klasē rakstu darbu burtnīcās raksta tikai datumu un mēnesi, bet 4.klasē – gadu, datumu un mēnesi.

Paraugs

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

Anspoka Z., *Latviešu valodas didaktika 1.–4.klase*. Rīga: RaKa, 2008.

Skujiņa V., *Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca*. Zvaigzne ABC, 2000.

Mācību priekšmeta programma. Latviešu valoda 1.-9. klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs,

http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/latval_1_9_2var.pdf

<http://www.tezaurs.lv/llvv/>